

Prezentare generala a operei Hanu-Ancutei scrisa de Mihail Sadoveanu - a opta parte

Dincolo de diversitatea lor tematica (ce acopera un registru de expresie larg, de la motivul dragostei la nedreptatea sociala), descoperim cu usurinta faptul ca fiecare povestire e o confesiune amestecand tonalitatea grava si fraza sagalnica, plina de aroma arhaica, dar si de intelepciune in fata caducitatii "lucrarilor" omenesti. Este o confesiune provocata de intimitatea hanului-cetate si de comuniunea sufleteasca a celor ce se supun regulilor ceremonialului.

Avand indeletniciri caracteristice oamenilor singuratici (zo-dier, calugar, cioban, fantanar etc), dar iubind tovarasia celorlaliti in fata ulcelelor cu vin, povestitorii se confeseaza pentru a se explica fata de ei insisi, fara ca istoria-confesiune sa le vindece intotdeauna mistuirea. Din reticenta, unii ascund faptul ca ei sunt protagonistii intamplarii povestite, atribuind experienta altcuiva (ciobanul Costandin Motoc) sau nu-si dezvaluie legatura cu eroul istoriei, sugerand doar trauma sufleteasca (calugarul Gherman) ori isi ascund sub masca ironiei dezaprobatore simpatia fata de erou (lenache coropcarul); altii au vorba greoale si nu se lasa usor antrenati in confesiune (Zaharia Fantanarul).

Pentru toti insa confesiunea este ca o iesire din matca, prilejuita intr-un timp si spatiu privilegiat, pentru a contempla curgerea existentei omenesti. Pe toti ii apropie aceeasi credinta in materie de dragoste (pentru iubire merita sa te supui celor mai mari riscuri) si acelasi atasament fata de trecut, asociat cu aceeasi rezerva fata de formele noi de civilizatie ("dracii nemtesti"), inutile intr-o lume in care toate decurg de la sine, intr-o ordine desavarsita, anotimpuri si datini, "de pe vremea lui Burebista, craiul nostru cel batran".

Hanul-cetate este un popas in afara Istoriei, in care personajul si autorul se intalnesc in chip straniu, amandoi participand la nasterea operei. La incheierea ciclului (legata de promisa istorisire a celei de-a doua povesti a comisului, care nu mai are loc), parasirea timpului si spatiului fictiunii comporta o anumita greutate care nu este ascunsa cititorului. Se produce acum readaptarea necesara la regimul realului: "Se facu tacere la vatra si cu totii privindu-ne, nu ne-am vazut obrazurile"; "Am ramas insa dupa aceea loviti ca de o grea munca si abia ne puteam misca, umbland dupa cotloane ferite si locuri de odihna".

Marea intamplare a Povestii, in care personaje, autor si cititor au fost antrenati deopotrivă, este resimtita ca participare la un act emblematic in ordine umana.